

UNGE VIKEN TEATER

Rapport for UNG TEKST 2020

Innholdsfortegnelse

Side 2 Introduksjon

Side 3 Metodikk

Side 4 Gjennomførte aktiviteter

Side 4 Nivå 1: Oppsøkende skrivekurs

Side 10 Nivå 2: Skrivegruppa

Side 12 Nivå 3: Debutantprogrammet

Side 16 Nivå 4: Produksjoner

Side 26 Andre prosjekter

Side 31 Statistikk

Side 33 Hvorfor scenetekst? Hvorfor er det viktig nå?

Side 34 Mangfold

Side 35 UNG TEKST – en viktig del av utviklingsteatret

Side 36 Tilbakemeldinger fra deltakerne i UNG TEKST

Side 38 Tanker fra dramaturgen: Nye formuleringer og nye spørsmål

Side 39 Teamet bak UNG TEKST

Side 40 Markedsføring og kommunikasjon

Side 41 Nettverk og nedslagsfelt

Side 42 Oppsummering

Rapporten er skrevet av Øystein Ulsberg Brager, prosjektleder for UNG TEKST, med bistand fra kursholder Maria Nygren og dramaturg Hilda Levin, samt tekst fra markedsføringsavdelingen.

Foto: Tøri Gjendal

Introduksjon

2020 har vært et år fylt av motsetninger. På den ene siden har vi opplevd en verdensomspennende pandemi, som har fått konsekvenser for planlegging og gjennomføring av planlagte arrangementer. På den andre siden har vi hatt rekordhøy påmelding til skrivegruppa, lansert Debutantprogrammet, samarbeidet med flere spennende organisasjoner utenlands og nådd nye deltakere gjennom digitale løsninger.

Er det lov, etter et år som har påvirket så mange så negativt, å erklære 2020 et suksessår for UNG TEKST?

Hva er UNG TEKST

UNG TEKST er et talentutviklingsprogram for unge dramatikere drevet av Unge Viken Teater, finansiert av Viken Fylkeskommune. UNG TEKST ble startet i 2016, og har siden 2018 vært en del av Talentsatsningen i tidligere Akershus Fylkeskommune.

UNG TEKST arrangerer skrivekurs for ungdom og unge voksne mellom 15 og 30, og produserer teaterforestillinger skrevet av unge dramatikere. Gjennom våre forskjellige programmer når vi skriveglade og dedikerte ungdommer på alle utviklingsnivåer, fra amatører til de som ønsker å bli profesjonelle.

Prosjektet er ledet av dramaturgene ved Unge Viken Teater, og benytter profesjonelle kursholdere og veiledere (dramatikere, skuespillere, regissører osv.). Vi jobber med de unge dramatikerne for å forløse deres potensiale og øke deres mestringsfølelse.

Unge Viken Teater er et utviklingsteater, der ny scenetekst og ny scenekunst står i fokus. I denne sammenhengen er UNG TEKST en viktig satsning: En satsning på framtida, på de som skal skrive og skape scenekunst i årene som kommer.

Unike ungdommer, uvurderlig selvtillit

I arbeidet med UNG TEKST slår det meg stadig hvor mange *tanker* som finnes. Hvor mange unike, spesifikke, individuelle idéer er det ikke der ute? Det har aldri skjedd at to av de unge dramatikerne vi jobber med har kommet til oss med to like idéer. Selv om utgangspunktet skulle være likt, så vil to mennesker aldri reflektere likt over samme opplevelse. Vi er alle forskjellige, med hver våre erfaringer, meninger, oppfatninger og observasjoner.

En viktig del av vår jobb er å gi deltakerne tillit til sin egen individualitet.

Jobb nummer to er å gi deltakerne tilgang på verktøy; dramaturgiske og metodiske. *Hvordan skrive?* Hvordan *skrive*? Egenart og kunnskap utelukker ikke hverandre. Tvert imot vil du i mye større grad kunne rendyrke din personlige stemme dersom du mestrer skrivekunstens mange muligheter. Da kan du velge, velge rett, og velge bort. Den romantiske idéen om den intuitive forfatteren er i de fleste tilfeller et blendverk. Intuisjon er en essensiell del av en forfatters virke, men det er nettopp dét det er: En del. Ikke det hele. En kompetent forfatter må vite hvordan publikum reagerer på de virkemidlene som er i bruk. Hen må mestre skrivekunstens verktøy og kunne velge dem bevisst, ikke snuble innom dem tilfeldig. En profesjonell forfatter må kunne skrive også på en dårlig dag, når inspirasjonen lar vente på seg.

For noen av de vi jobber med er et profesjonelt liv som skrivende kunstner et mål. For dem skal UNG TEKST være en bro fra dedikert amatør og inn i profesjonelt virke. Men ikke alle våre deltakere ønsker å bli profesjonelle dramatikere. Det spiller ingen rolle. Alle som er innom UNG TEKST skal uansett forlate oss rikere enn da de kom. Alle skal få økt selvtillit på egen skriving, og alle skal få lure tips og triks til skrivearbeidet med på veien.

Om du er med oss over tid, jo mere vil du plukke opp og lære. Den innsatsen du legger inn i UNG TEKST vil gi utslag i hva du får ut av UNG TEKST. Vi har ingen magisk formel som kan læres på en ettermiddag og som vil garantere at du for alltid skriver med letthet og suksess. Det å skrive er et livslangt lære. De unge skribentene som er dedikerte og engasjerte kan bruke UNG TEKST som en ressurs for akkumulativ læring, og som et sted de kan utvikle seg, prøve, feile, og prøve igjen, over tid.

Øystein U. Brager

Dramaturg ved Unge Viken Teater og prosjektleder for UNG TEKST

Metodikk

Spisset og ambisiøs firetrinns modell

Vi kom ut av et 2019 som var det travleste året i UNG TEKSTs historie. Vi brukte 2019 på å teste grensene for hva UNG TEKST kan være, og hvilke delprosjekter vi skal satse på. Resultatet av det er et 2020 som i mye større grad er fokusert og enhetlig. Nå vet vi hvem vi er, og hvem vi skal være. UNG TEKST følger nå en firetrinns modell der de forskjellige nivåene bygger på hverandre, men der det også går fint an for en ny deltaker å hoppe inn på det nivået som passer dem best.

Nivå 1: Oppsøkende skrivekurs i samarbeid med utvalgte partnere.

Mål: Rekruttering. Spre skriveglede.

Nivå 2: Skrivegruppa. Møtes annenhver uke. Ryggraden i UNG TEKST.

Mål: Sosialt og faglig miljø for unge dramatikere.

Nivå 3: Debutantprogrammet. Vi følger et knippe utvalgte dramatikere gjennom et helt år.

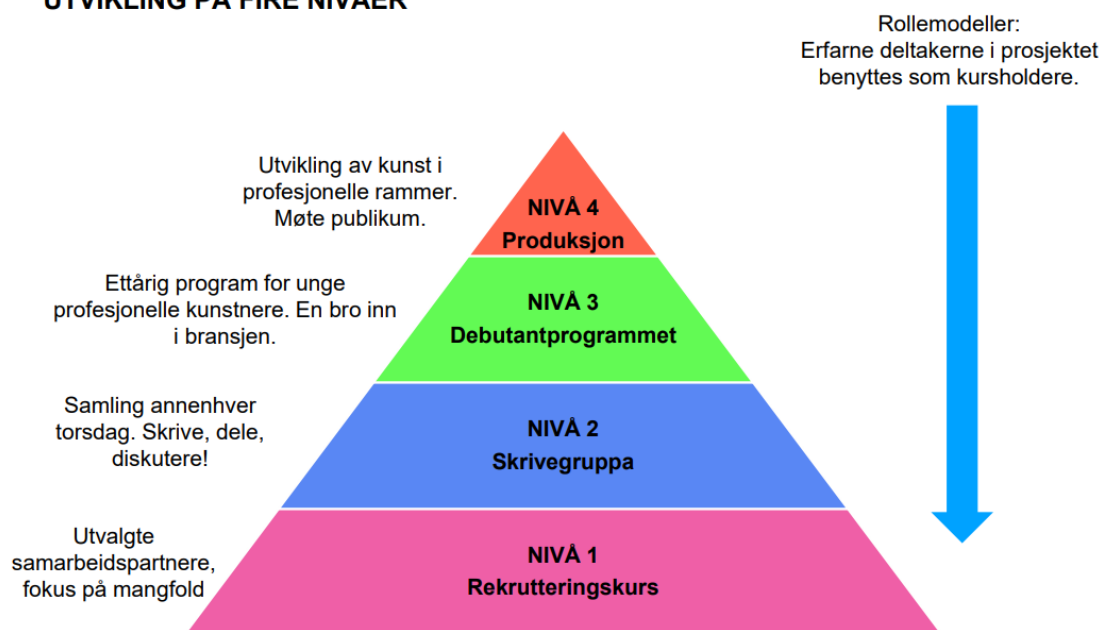
Mål: En bro inn i profesjonelt virke som dramatiker.

Nivå 4: Produksjon. Hvert år velger vi ut minst to manus skrevet av UNG TEKST-dramatikere som vi setter opp med profesjonelle aktører. Forestillingene spilles for unge publikummere i Viken og omegn.

Mål: Dele resultatene fra UNG TEKST med et ungt publikum.

I tillegg til disse fire nivåene har vi også et knippe øvrige aktiviteter som står på siden av eller går på tvers av nivåene. Det viktigste å nevne her er antologien vi gir ut hvert år, med tekster av dramatikere fra alle nivåer i pyramiden.

UTVIKLING PÅ FIRE NIVÅER

Ungdom rekrutteres bredt og følges opp i et løp med fire nivåer. På nivå 1 og 2 foster vi interesse og gir muligheter til utfoldelse. Oppover i pyramiden satser vi på enkeltindivider som selv satser profesjonelt.

Gjennomførte aktiviteter i 2020

Nivå 1: Oppsøkende skrivekurs

Vi tilbyr grunnleggende skrivekurs for ungdom som vil prøve ut det å skrive for scenen. Det er et ufarlig, uformelt og lekent kurs for de som kanskje aldri har skrevet før, eller for de som allerede skriver og som vil bli kjent med UNG TEKST. Kursene tilbys gratis til videregående skoler, folkehøgskoler samt grupper og -lag av forskjellig slag for ungdom og unge voksne. I løpet av året gjennomfører vi fire ukeslange oppsøkende skrivekurs med utvalgte partnere.

Kursdeltakerne får innføring i grunnleggende skriveteknikker, og er tilpasset gruppens størrelse og erfaringsnivå. Vi er ofte innom temaer som klassisk dramaturgi, intervjubasert skriving og improvisasjon. Hvert kurs varer i fem dager og resulterer i en visning. Kursene ledes av UNG TEKSTs kjerneteam, som også forteller deltakerne om mulighetene for å fortsette sin utvikling i skrivegruppa.

Målet med kurset er tredelt:

- 1) Å levere et skrivekurs som gir deltakerne mestringsfølelse og skriveglede.
- 2) Å rekruttere nye deltakere til UNG TEKST.
- 3) Å sørge for at vi med noen av kursene når grupper som kanskje ellers ikke ville funnet veien til UNG TEKST, for å sikre mangfold blant deltakerne våre.

I 2020 har vi hatt kurs med følgende samarbeidspartnere: Mental Helse Ung, Rud VGS, Skeiv Ungdom, Solbakken FHS

Mental Helse Ung

I samarbeid med Mental Helse Ung holdt vi skrivekurs på deres sommerleir. Kursholder Maria Nygrens rapport fra oppholdet summerer svært godt opp hva slags betydning et slikt kurs kan ha. Her er et utdrag:

«Deltakerne er folk som har en del utfordringer. Mye angst, folk som ikke finner sin plass. Sosiale utfordringer og diagnoser. Denne sommerleiren er årets høydepunkt for flere.

Jeg tenkte vel at man drar dit, og så er man på jobb når man holder verksted og så har man fri. Sånn var det ikke. Jeg var på jobb fra verkstedsledermøte kl. 08:00 og frem til jeg la meg. Jeg måtte bruke tiden imellom verkstedsøktene til å bli kjent med mine deltakere, så de ble så trygge på meg at de ville skrive og ikke minst vise på lørdag. Det er jo klart det er krevende å være pedagogisk 18 timer i døgnet. Men, man får jo fryktelig mye igjen.

Så mye kjærlighet det var i denne gjengen. Alle vil hverandre godt. Alle er vant til å bli holdt utenfor, dømmes, så de inkluderer jo hverandre i øst og vest. Støtter hverandre og tar vare på hverandre.

Selve verkstedet ble jo... annerledes. Ingen hadde stått på en scene før. Det var angst opp og ned i mente. Sosialangst. Sceneangst. Konsentrasjonsvansker. Skrivevansker. Så da jeg sa vi skulle opptre på lørdag, så trodde nok de jeg var helt idiot og de var ganske tydelig på at det skulle de ikke være med på. Vi kan vel bare si det sånn at absolutt ingenting lå til rette for at det skulle bli noe visning på lørdagen. Men...

Etter økta på torsdag, hadde jeg vel klart å vinne hjertene deres halvveis, og få de litt delvis interessert i det minste. Jeg brukte torsdagskvelden til å utvikle et opplegg for hvordan vi skulle få produsert tekst og et konsept for visningen som ville trygge dem. Og på fredag, etter den lange økta var stemningen en helt annen.

I løpet av fredagskvelden/natta kom det inn tekster vi hadde skapt tidligere på dagen og som de hadde redigert og jobba videre med. Jeg ble sittende hele natta og redigere og sette sammen. Og på lørdag hadde vi et manus.

Og da begynte kampen for å få de opp på scenen. Jeg fant ut at jeg måtte lage et tydelig konsept, klare rammer og regi, så de skulle føle seg trygge nok. Og jaggu gikk det. 7 av 8 gikk opp på den scenen og fremførte. Utstrålte ro, selv om det var kaos på innsiden. Ikke et eneste øye var tørt i den salen. Det var rett og slett nydelig. Og tekstene ble så fine!

Alt var imot oss, det var ingen forutsetninger for at det der skulle gå, men så gikk det. Og ikke bare gikk det, men det var helt fantastisk nydelig. Og de var rake i ryggen, stolte og 2 meter høyere etterpå.

Og alle hadde lyst til å skrive mer. Skulle oppsøke skrivekurs på sine hjemplasser. Nok en viktig ting som UNG TEKST har bidratt til. Det blir verdt så mye mer, når man ser at disse kursene påvirker folks liv.»

Kursholder Maria Nygren har bakgrunn både som profesjonelle scenekunstner og pedagog.

Rud VGS

Tretten dramaelever i første klasse på Rud Videregående Skole deltok i et ukelangt skrivekurs med kursholder Maria Nygren, som resulterte i en visning for andre elever på samme trinn. Det var deres første visning i sitt studieløp som dramaelever.

Kursholder Maria Nygren rapporterer fra kurset:

«Denne uken var et soleklart eksempel på hvordan UNGTEKST er med på bryte ned det negative stigma grunnskolen er med å legge på «skriving». Det er ikke mye scenetekst det jobbes med i grunnskolen, faktisk virker det som om elevene ofte oppfordres til å ikke skrive scenetekst i det hele tatt, når de skal skrive tentamen eller andre oppgaver. Da jeg kom, sukka de fleste 16/17-åringene oppgitt... Mer skriving!? De hadde jo akkurat hatt tentamen. Men da jeg dro, reflekterte de rundt at skriving ikke bare er det man lærer på skolen, det er mye mer og det var gøy! De fikk uttrykt seg på en måte de aldri hatt fått muligheten til, noe de fleste egentlig ikke visste var mulig for dem. Når det å skrive, ikke lenger ble bedømt og vurdert. Når rettskriving og grammatikk ikke lenger ble et fokus. Når det å skrive, kun handlet om å formidle en historie, da ble det befriende. Når hun med dysleksi kunne skrive uten å tenke på skrivefeil, bare kunne få uttrykke det hun ville, da ble plutselig skriving noe annet, det ble ikke noe hun følte seg fanget i, det ble frihet. Etter kurset sa hun: 'Jeg har alltid fått 2 og 3 i norsk, jeg visste ikke at jeg kunne skrive, men det kunne jeg jo.'»

Skeiv Ungdom

I november gjennomførte vi et ukelangt skrivekurs i samarbeid med Skeiv Ungdom. Korona gjorde at deltakerantallet på skrivekurset med Skeiv Ungdom ikke var så høyt som vi ønsket, men på den annen side kunne vi holde god avstand og det var lett å sørge for trygg gjennomføring med tanke på smittevern. Fire dedikerte ungdommer fra 15-25 deltok på kurset. På grunn av smittevernhensyn ble det heller ingen offentlig visning på slutten av uka, men i stedet inviterte vi inn forfatter Karen Havelin som overraskelsesgjest. Hun leste deltakernes tekster og ga tilbakemeldinger og oppmuntringer til videre skrivearbeid.

Solbakken FHS

Andreklassen med fordypning i scenekunst ved Solbakken Folkehøgskole nøt godt av årets siste skrivekurs. Det hele endte i en 40 minutters visning med tittel: «Konsekvens».

Kursholder Maria Nygren rapporterer:

«På Solbakken ble jeg møtt av ti 19-20 åringer. De ville gjerne skrive, men de ante ikke hvordan. De fleste hadde kun skrevet i forbindelse med skole. Noveller og artikler, korte historier eller eventyr. Men de ville jobbe med scenekunst, og de ville kunne skrive scenetekst. Denne gjengens største utfordring, var å tørre skrive. De var fryktelig redde for å skrive dårlig. Det hadde aldri vært en uttrykksform, det hadde alltid vært noe som skulle vurderes.

En av deltakerne fortalte at som liten hadde hun elsket å skrive historier, men på videregående hadde hun funnet ut at hun ikke var så flink, så hun hadde slutte å skrive, og hadde ikke skrevet siden. Hun var overbevist om at hun ikke kom til å skrive noe som helst, jeg kom ikke til å få tatt knekken på skrivesperra hennes. «Challenge accepted!», tenkte jeg.

Ved første øvelse, løp hun gråtende ut. Hun var helt låst. Hele systemet var låst og lagde blokkeringer for å i det hele tatt ha sjanse til å skrive kreativt. På dag to, var hun tilbake. Og vi bestemte at sammen, skulle vi prøve. Hun fikk verktøy igjennom øvelser, hvor hun bevisst kunne bryte ned de blokkeringene.

Disse deltakerne kjente hverandre ekstremt godt, de hadde bodd sammen i nesten 2 år. Det handlet om å få dem trygge på meg, og fjerne frykten for å skrive dårlig. Vårt hovedfokus ble: «Du kan ikke skrive ferdig en god historie, før du har begynt å skrive!»

Vi jobbet knallhardt med å få tekst på papiret, de fikk massevis av verktøy som gjorde at de kunne skape scenetekst, selv når hjernen deres fortalte at de ikke kunne. Vi måtte få teksten til å gå fra fortellende noveller, til handlende scenekunst. Fjerne frykten for klisjeene. Fjerne frykte for at det skulle være dårlig.

Det hele endte i en 40 minutters lang visning. Med tekster som var gode, handlende, og inspirerende. Og hun med skrivesperra? Hun avsluttet visningen, med en nydelig og tidsaktuell tekst om «Pesta» og «Svartedauden». Jeg var så stolt at jeg hadde frysninger på øra. Hun var så stolt at hun hadde stjerner i øya. Rett før jeg skulle dra, kom hun og fortalte, at hun hadde begynt på en ny historie, kvelden før. Med blanke øyne sa hun 'Jeg har ikke skrivesperre lenger'.»

Nivå 2: Skrivegruppa

Skrivegruppa er ryggraden i UNG TEKST, med faste samlinger annenhver torsdag på teatret. Deltakerne møtes for å skrive, dele, diskutere, lære skriveteknikker og møte gjestekursholdere. Skrivegruppa er et løpende tilbud, det er gratis, og man kan melde seg på gjennom hele året. Deltakerne kan komme så ofte de vil, og mange er med oss i sesong etter sesong.

Akkumulativ læring

Vi jobber ut ifra et prinsipp om akkumulativ læring. Du skal kunne komme på en hvilken som helst samling uten forkunnskaper, og få noe ut av opplegget. Men jo mer du kommer, jo mere lærer du. Og opplegget skal også gi utfordringer til de som har vært med mye. Enhver skriveoppgave kan takles på et elementært nivå, eller et mer utfordrende nivå. Det avhenger av kunnskapen som deltakeren tar med seg inn i oppgaven.

Utvidet tilbud fysisk og digitalt

Da pandemien traff Norge i mars etablerte vi raskt muligheten for digital gjennomføring av skrivegruppa. Det viste seg å være en suksess, ikke bare når vi opplevde nedstengning, eller for de som plutselig måtte i karantene, det åpnet også for at deltakere som ikke kunne møte opp fysisk av andre grunner hadde muligheten til å delta. Det kan være geografiske, tidsmessige eller medisinske årsaker til at folk helst vil delta hjemmefra. Vi har derfor bestemt oss for å fortsette den digitale skrivegruppa som et fast supplement til fysisk oppmøte, også etter pandemien.

Høstsemesteret 2020 så vi det største tilfanget av nye påmeldinger vi har hatt noensinne. For å kunne gi gode tilbakemeldinger til hver enkelt deltaker er det viktig at gruppa ikke er for stor, det bør helst ikke være flere enn 8 deltakere per kursholder. Nå hadde vi plutselig over 20 nye påmeldte. Vi var opptatt av å ikke sende noen vekk. Skrivegruppa skal være et sted der alle kan delta og føle seg velkommen. Vi har ingen kvalitets- eller erfaringskrav for deltakelse, dette skal være et åpent tilbud

til alle som er interessert. Vi satte derfor inn ekstra ressurser, og har hele høsten gjennomført tre parallelle grupper, i utgangspunktet to fysisk på teatret, og en digitalt. Når vi gikk inn i ny nedstengning ble alle tre grupper gjennomført digitalt.

Kursholdere og gjestekursholdere

Skrivegruppa ledes fast av dramaturgene ved Unge Viken Teater; Hilda Levin og Øystein Ulsberg Brager, samt dramatiker Maria Nygren.

I 2020 har gruppa hatt glede av å møte følgende gjestekursholdere: Tale Næss (dramatiker og doktorgradsstipendiat i scenetekst ved KHiO), Ibrahim Fazlic (scenekunstner), Kathrine Nedrejord (dramatiker), Benjamin Lønne Røsler (skuespiller og deltaker i Debutantprogrammet 2020), Mads Henning Jørgensen (skuespiller og instruktør), Stine Sandnes (dramatiker og instruktør) og Ester Gjermundnes (dramatiker og deltaker i Debutantprogrammet 2020). Gruppa har også sett arbeidsvisning av «Snøbrun» av Julian Karenga, med etterfølgende samtale med Julian og scenekunstner Huy Le Vo.

Tekstutviklingsworkshops

En gang i halvåret gjennomfører vi tekstutviklingsworkshops der de unge dramatikerne får oppleve at profesjonelle skuespillere arbeider med tekstene deres. En scenetekst er per definisjon ikke ferdig på papiet, den trenger oppsetningen og tolkningen av de utøvende kunstnerne. For å skjønne hvordan en scenetekst fungerer er det essensielt at de unge dramatikerne får erfare hva som skjer når teksten tolkes og løftes opp i spill.

Vi har gjennomført to slike workshops i løpet av året. Skuespillerne som deltok var Mona Grenne, Ellen Bendu, Kai Kenneth Hanson, Toni Usman, Amina Sewali, Espen Sigurdson, Terje Raner og Liv Heløe.

Nivå 3: Debutantprogrammet

Debutantprogrammet er en nyvinning av året, og erstatter det vi kalte «Skriveopphold». Vi har utvidet tilbudet til å bli et ambisiøst, årelangt program som etter planen skulle inkludere studietur til London og avsluttes med lesning på Vega Scene. Korona satte en stopper for en del planer, men vi fant gode alternativer.

Dersom UNG TEKST er en bro fra amatør og over i profesjonelt virke, så er Debutantprogrammet landkaret som forankrer broa inn i den nye, profesjonelle virkeligheten. Gjennom Debutantprogrammet 2020 har vi fulgt fem unge dramatikere gjennom et helt år mens de har skrevet hvert sitt første full-lengdes verk for scenen. Gjennom et omfattende opplegg med gruppesamlinger, workshops, individuelle samtaler med dramaturg og møter med bransjen har de fem debutantene utviklet ikke bare skuespillet de har skrevet på, men også seg selv. Ved veis ende er de klare til å skrive «dramatiker» øverst på CVen.

Årets debutanter var: Karoline Moen, Benjamin Lønne Røsler, Daniel Lien, Ester Gjermundnes og Erlend Rødal Vikhagen.

Gruppesamlinger og individuelle møter med dramaturg

Debutantene har deltatt på månedlige gruppesamlinger der de har delt tekstene sine med hverandre, og gitt hverandre tilbakemeldinger, under ledelse av dramaturg. Samlingene har også inneholdt kursing i dramaturgi og dramatisk skrivekunst. Innimellom fellessamlingene har dramatikerne hatt individuelle møter med sin dramaturg med mer detaljerte samtaler om utviklingen av skuespillet de skriver på.

Møte med Dramatikkens hus

I mai fikk debutantene et digitalt møte med dramaturg Morten Cranner fra Dramatikkens hus som fortalte om hvordan de jobber og hva slags støtte norske dramatikere kan søke om hos dem.

Tekstutviklingsworkshop

En viktig del av det å utvikle et skuespill er å vite hvordan teksten fungerer ikke bare som litteratur, men på scenen. Vi arrangerte derfor en tekstutviklingsworkshop i august der debutantene kunne teste ut manusutkastene sine på et knippe profesjonelle skuespillere. Vi hadde med oss Jesper Malm, Thea Borring Lande, Samantha Gurah, Anne Wiig og Toosh Ibra.

Bransjedag

Den 3. oktober arrangerte vi «Bransjedag» for debutantene. I tillegg til opplæring i skrivefaget, så er det også viktig å vite hvordan man skal administrere sin karriere. Vi fikk besøk av forlegger Håkon Dalsbø fra Teaterforlaget Songbird, dramatiker Toril Solvang, forbundsleder Monica Boracco og forbundsadvokat Astrid H. Storrusten fra Norsk Dramatikerforbund og seniordramaturg Carl Morten Amundsen fra Det Norske Teatret.

Workshops med Royal Court

Vi skulle ha reist på studietur til Royal Court Theatre i London, et verdensledende teater når det kommer til utvikling av ny dramatikk. Studieturen skulle inkludert workshops på teatret på dagtid, omvisning og møter med teatrets dramaturgiat, møte med unge, britiske dramatikere, samt å se relevante forestillinger på kveldstid.

På grunn av pandemien fikk vi ikke mulighet til å gjennomføre denne reisen. I stedet har Royal Court organisert tre nettbaserte workshops for oss, med profesjonelle dramatikere i Storbritannia og Australia. Etter ønske fra Royal Court ble deltakergruppa til disse workshopene supplert med to unge dramatikere til, i tillegg til de fem fra Debutantprogrammet: Julian Karenga og Amalia Sanchez Knotten.

Vi er utrolig stolte av å samarbeide med Royal Court, som kanskje er det teatret i Europa, om ikke i verden, som har jobbet lengst og mest dedikert med fokus kun på ny scenetekst. Deres erfaring og kompetanse på utvikling av ny dramatikk er en gullgrube for debutantene, og er også en inspirasjon for oss som leder UNG TEKST å få bivåne.

Vi har vært opptatt av at Debutantprogrammet skal ha en internasjonal profil. Om du ser på de mest suksessfulle norske dramatikere så er det få av dem som kun har Norge som sitt nedslagsfelt. Internasjonale samarbeid og oppsetninger av oversatte verk er to viktige kilder til synlighet og inntekt for profesjonelle dramatikere. Ved å samarbeide med Royal Court ønsker vi å løfte blikket til våre debutanter ut over Norges grenser, og se de mulighetene som finnes for arbeid, samarbeid og profesjonell utvikling i en internasjonal kontekst.

Kursholdere fra Royal Court

Sam Pritchard, Associate Director (International), Royal Court Theatre
Ellie Horne, Literary Associate, Royal Court Theatre
Anchuli Felicia King, playwright
Rebecca Prichard, playwright

Oversettelser til engelsk og tilbakemelding fra Royal Court

I forbindelse med samarbeidet med Royal Court ble dramatikerne manus oversatt til engelsk. Vi har jobbet med oversetterne Neil Howard og Benjamin Noble. Karoline Moen og Julian Karenga har oversatt sine egne manus, og vi har hatt henholdsvis Kenneth Dean og Oladipo Agboluaje inne som veiledere i disse prosessene.

Dramaturgene fra Royal Court har lest alle verkene og gitt hver dramatiker individuell tilbakemelding.

Online utveksling med unge, britiske dramatikere

På bakgrunn av de oversatte manusene har Royal Court valgt ut syv unge dramatikere fra Storbritannia som jobber med overlappende tematikk eller formgrep. Royal Court har så arrangert en-til-en-møter mellom de norske og engelske dramatikerne. Denne utvekslingen er en gylden mulighet til å prate fag, lese hverandres verk, få innblikk i en annen teaterkultur og knytte internasjonale kontakter. Møtene vil foregå i januar 2021, og vi gleder oss til å høre hvordan samtalen forløper.

Samarbeid med KGL Dansk (AVLYST)

Da korona satte en stopper for reisen til Storbritannia, kastet vi oss rundt og fikk i stand et samarbeid med KGL Dansk, utviklingsprogrammet ved Det Kongelige Danske Teater i København. På det tidspunktet vi planla dette var Danmark på 'grønt' korona-nivå. Ledelsen ved KGL Dansk var svært imøtekommende og entusiastiske, og vi skulle observerte en tekstutviklingsworkshop, møtt dramatikere og dramaturg og vist fram utdrag fra debutantenes verker på en visning for dansk teaterbransje. Dessverre utviklet koronasituasjonen seg til det verre, og vi måtte avlyse også denne turen.

Online workshop med Eirik Fauske

Vårt tredje alternativ til utenlandsreise var en skriveretreat til Bodø der dramatiker Eirik Fauske skulle være med som veileder. Når koronasituasjonen igjen forverret seg, og selv innenlandsreiser var frarådet, endte vi i stedet opp med en tredagers nettbasert workshop med Eirik Fauske. Fokuset for denne workshopen var å tenke videre: Hva er det neste du skal skrive, når du er ferdig med det manuset du jobber på nå?

Lesning på Vega Scene og Ingensteds & samarbeid med NSKI

Avslutningen på året skulle vært «Debutantslipp» på Vega Scene og Ingensteds med lesninger av de ferdige verkene og intervjuer fra scenekanten med dramatikerne. Norsk teaterbransje var invitert, med beskjeden: Ikke gå glipp av de fem nye dramatikerne som nå entrer arenaen! Profesjonelle skuespillere skulle lese fire av verkene, mens det femte skulle framføres av studenter fra tredjeklasse skuespill på Norsk Skuespillerinstitutt. Debutantene skulle bli intervjuet av dramatiker Toril Solvang.

Det offentlige arrangementet måtte avlyses på grunn av ny nedstengning i desember, men vi gjennomførte prøver med skuespillere og studenter, og laget i stedet korte presentasjonsvideoer av verkene som skal spres i sosiale medier.

Kreditering

«Pust, pappa. Pust» av Ester Gjermundnes

«Jeg må skrike, men lydkortet mitt er ødelagt» av Daniel Lien

«Yunus» av Benjamin Lønne Røsler

«Eit nytt andlet» av Karoline Moen

Regi: Øystein Ulsberg Brager

Skuespillere: Mimmi Tamba, Julian Karenga, Torgny G. Aanderaa, Catharina Vu, Kadir Talabani, Ragnhild Gravem

«Byen av glass» av Erlend Rødal Vikhagen

Regi: Huy Le Vo

Skuespillere fra tredje klasse skuespill på Norsk Skuespillerinstitutt

Billedregi: Tøri Gjendal

Intervjuer: Toril Solvang

Samarbeid med NSKI

Studentene ved NSKI har blogget om samarbeidet. De skriver blant annet:

«Det har vært utrolig spennende og givende å jobbe med et manus der det ikke finnes noen føringer på hvem som er antagonisten og protagonisten. I tillegg var manuset helt urørt, så vi hadde ingen andre enn oss selv å hente inspirasjon fra, noe som har vært morsomt å oppleve.

(...) tusen takk til Unge Viken teater som ønsket å samarbeide med oss og Huy Le Vo som var lyttende og åpen gjennom hele prosessen. Vi håper dette er et samarbeid som vil fortsette i flere år fremover! Ikke minst takk til Erlend Rødal Vikhagen som lot oss leke med teksten hans.»

Lea Bull-Njaa og Nikolai Arnesen-Halmrast, avgangsstudenter i skuespillerfag.

Nivå 4: Produksjoner

Hvert år sender vi ut to produksjoner skrevet av unge dramatikere i det vi kaller UNG TEKST-ruta. Spilleruta består av folkehøgskoler, videregående skoler, scener ved universiteter og høyskoler, samt enkelte åpne forestillinger, og er rettet mot målgruppa 16-25. Vi har fast avtale med Vega Scene om å ha turnépremiere der.

Vi prøver dessuten alltid å spille der vi holder rekrutteringskurs. Sirkelen blir sluttet, og de som har deltatt på rekrutteringskurs ser hva som er mulig å få til i andre enden av et løp i UNG TEKST.

Årets to produksjoner var «Send hjelp og penger» av Sindre Bråthen Tjørswaag og «Katt savnet» av Maria Nygren.

Send hjelp (og penger)

Skuespiller Sindre Bråthen Tjørswaag debuterte som dramatiker med forestillingen «Send hjelp (og penger)». Premieren var utsolgt, og vi spilte for 850 elever, studenter og betalende publikummere i UNG TEKST-ruta.

Billedkunstneren Hanna Fauske responderte på Sindres tekst med foto og video. Hennes kunstverk danner forestillingens promomateriale.

Om forestillingen

Forestillingen handler om romantiske og seksuelle relasjoner som imploderer, og identitetskrisen som følger av å plutselig stå alene når man trodde at man skulle være to.

Du blir slått opp med, og begynner å tvile på alt: Hvem er jeg? Hva er min plass i verden? Hva betyr det egentlig å være «mann»? Hvorfor har jeg disse driftene og klisjéfylte tankene?

Gjennom små fragmenter og dikt tegnes en collage av et sinn i opprør. Det er sårt, ufiltret og morsomt, med en febrilsk søken etter mening.

Kreditering

Av: Sindre Bråthen Tjørswaag

Med: Sindre Bråthen Tjørswaag, Kornelia Melsæter, Anja Bibby og Maria Agwumaro

Regissør: Bo Anders Sundstedt

Regiassistent: Ellen Bendu

Musikk: Sindre Bråthen Tjørswaag, Kornelia Melsæter og Anja Bibby

Lysdesigner: Paulucci Bakke

Dramaturg: Hilda Levin

Støttet av Dramatikkens Hus

Produsert av Unge Viken Teater

Tilbakemeldinger fra publikum på «Send hjelp og penger»:

«JÆVELIG BRA! WOW. Vet ikke helt hva jeg skal skrive, veldig rørende har ikke følt noe så sterkt før over et stykke. Tusen takk!»

Tilde, Jessheim VGS

«Jeg synes forestillingen deres var veldig fin. Det er ikke ofte man ser en mann med helt naturlige følelser på TV eller teater uten at man blir kalt «homo». Dere brukte utrolig gode virkemidler som tavla og sang. Dette var en følelsesladd forestilling, som jeg mener dere utførte helt fantastisk.»

Nora, Jessheim VGS

«Bra, woow. Veldig rørende.»

Niko

UNGE VIKENTEATER

Unge Viken Teater
presenterer

KATT SAVNET

Av og med Maria Petronella Muri Nygren
Regi Kenneth Dypvik-Simonsen

Katt savnet – på veien og som hørespill

Dramatiker og skuespiller Maria Nygren gjorde sin andre UNG TEKST-forestilling med monologen «Katt savnet». Forestillingen reiste rundt i UNG TEKST-ruta, og rakk akkurat å spille før samfunnet igjen stengte ned, inkludert en utsolgt premiere.

I tillegg til å spille forestillingen live gjennomførte vi også et pilotprosjekt i samarbeid med Fabel / Lydbokforlaget. Sammen produserte vi en hørespillversjon av stykket. Hørespillet blir en del av Fabels katalog, og vi tilbyr det gratis til skoler i vår region.

Om forestillingen

Karla er ti år og skal tøffe seg for gutta i gata. Hun skyter nabokatta Kånrad og legger grunnlaget for et forhold til menn som skal følge henne i mange år. Med en stor dose humor og selvironi forteller Karla historien fra begynnelsen, den dagen hun drepte Kånrad med sprettert, via klassefester, pinlige Tinderdates og knusing av fremtidig arvegods hos mormor – helt til den dagen alt forandret seg.

Kreditering

Av og med: Maria Petronella Muri Nygren

Regissør: Kenneth Dypvik-Simonsen

Produsert av Unge Viken Teater

Tilbakemeldinger fra publikum på «Katt savnet»

«Veldig sterk tekst. Fint sammenflettet – alle «parallellhistoriene». Katten, vasen. Føltes veldig nært og ekte.»

Alice, Follo folkehøgskole

«Forestillingen var virkelig en opplevelse. Intensiteten var utrolig bra skrevet (og spilt) slik at man virkelig endte opp med klump i halsen, men også latter og medfølelse.»

Ole Johannes, Jessheim VGS

«En utrolig innholdsrik, rørende, sterk og ikke minst vakker visning. Jeg roser deg til himmelen! Teksten traff rett i hjertet. Klumpen vokste i halsen og tårene trillet mange ganger. Regivalg, kostymevalg og tekst fungerte helt fantastisk! Dette er noe av det fineste og sterkeste jeg noen gang har sett.»

Mina, Lillestrøm VGS

«Nydelig forestilling! Det er sjeldent man blir dratt inn i situasjonen fra første stund! En fremdragende skuespiller, gripende historie og nydelig framføring. Herren fløtte meg. Terningkast 6.»

Ola, Romerike folkehøgskole

«Denne forestillingen presenterte en brutal og reel virkelighet på en morsom og ekte måte. Dynamikken i denne forestillingen gjør at formidlingen av budskapet funker. Digger at det var så mye gøy!»

Serian, Rud VGS

«Den var rørende og tok tak i et tema som er veldig sårt, men den gjorde det på en god og reflektert måte. Måten du viste frem skyld gjorde at jeg reflekterte over min egen skyld i ting i livet mitt.»

Helene, Ski VGS

Jeg er Kolibri (UTSATT)

Det var planlagt at UNG TEKST-forestillingen «Jeg er Kolibri» som vi produserte i 2019 skulle spille videre for nye spillesteder i 2020. Med bakgrunn i forestillingens tematikk rettet vi oss inn mot institusjoner som jobber med spiseforstyrrelser. På grunn av korona er dette arbeidet blitt forsinket. Kontakten med spillestedene er opprettet, men videre innsalg og spilleperiode er utsatt til 2021.

Om forestillingen

Hvordan elsker man noen som lever i en parallell virkelighet? Hvordan skal man hjelpe noen som ikke har overskudd til å ville ha hjelp? Kan psykiske lidelser kureres med vilje? En kvinne er innlagt på en institusjon. Hver torsdag kommer mannen hun elsker med gule roser. En gang var de to forelska deigklumper på en benk, nå når han ikke inn og hun er i ferd med å få fjær.

Kreditering

Av: Maria Petronella Muri Nygren

Med: Elg Elgesem, Karoline Nysveen, Erlend Rødal Vikhagen og Maria Petronella Muri Nygren

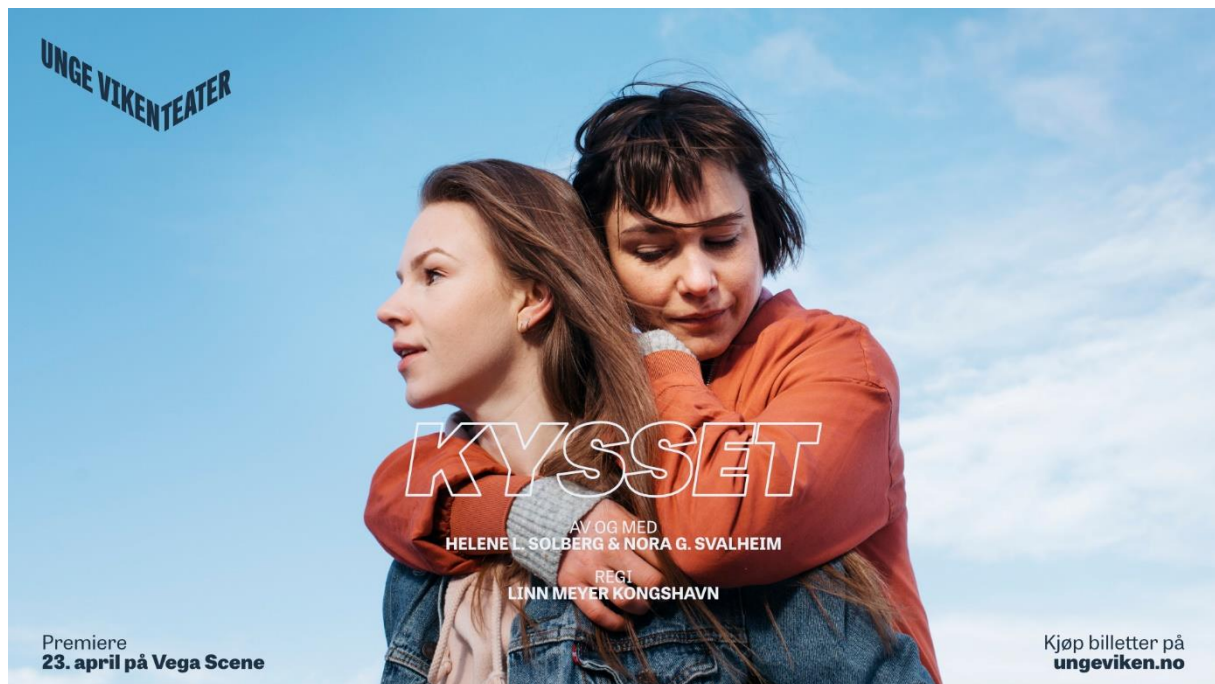
Regikonsulent: Jon Tombre

Plakat: Maria Petronella Muri Nygren

Støttet av Fritt ord

Produsert av Unge Viken Teater og 3. etasje produksjoner

Kysset (AVLYST)

Vi skulle hatt premiere på *Kysset* av Nora G. Svalheim og Helene Langseth Solberg i mars, men måtte dessverre avlyse denne produksjonen på grunn av Covid-19. Kunstnerne går videre med prosjektet på egen hånd.

Teksten er utviklet gjennom UNG TEKST, og er med i antologien for 2020. Vi ønsker Nora og Helene lykke til videre med produksjonen!

Kreditering

Av og med: Nora G. Svalheim og Helene Langseth Solberg

Regissør: Linn Meyer Kongshavn

SCENETEKSTIVALEN
2020

TONJE DREYER SELLEVOLL

Lesning av «Francesca» på Scenetekstivalen i Tromsø

I 2021 skal Tonje Dreyer-Sellevoll debutere som dramatiker med oppsetningen av «Francesca», stykket hun utviklet hos UNG TEKST i 2019 gjennom det som da het «Skriveopphold».

Scenetekstivalen i Tromsø var interessert i å gjøre en lesning av verket på festivalen i oktober, og vi kastet oss så klart over muligheten til å samarbeide om dette. Vi sendte de to skuespillerne som skal spille i vår produksjon til Tromsø for å framføre teksten.

Om forestillingen

Hun synger bursdagssangen for seg selv. Det er midt på natta, og hun er helt alene. I dag blir hun 22 år. Akkurat like gammel som Francesca Woodman var da hun hoppet ut av en skyskraper i New York. Francesca Woodman var en grensesprengende ung fotograf som ble verdensberømt etter sin død. Selv er hun 5 ganger vinner av «månedens mest joviale ekstravakt» i bokhandelen der hun jobber. På telefonsvarene tiker det inn gratulasjoner, og fra radioen kommer merkelig emosjonelle værmeldinger. Det er kanskje best å masturbere litt til TV2 Nyhetskanalen.

Med galgenhumor og absurde skråblikk lar dramatiker Tonje Dreyer Sellevoll to versjoner av hovedpersonen, K1 og K2, diskutere liv og død, fødsel og forventninger, og hvorvidt det er best å gjøre som Francesca Woodman, og hoppe ut av et vindu, eller om livet faktisk har et... innhold?

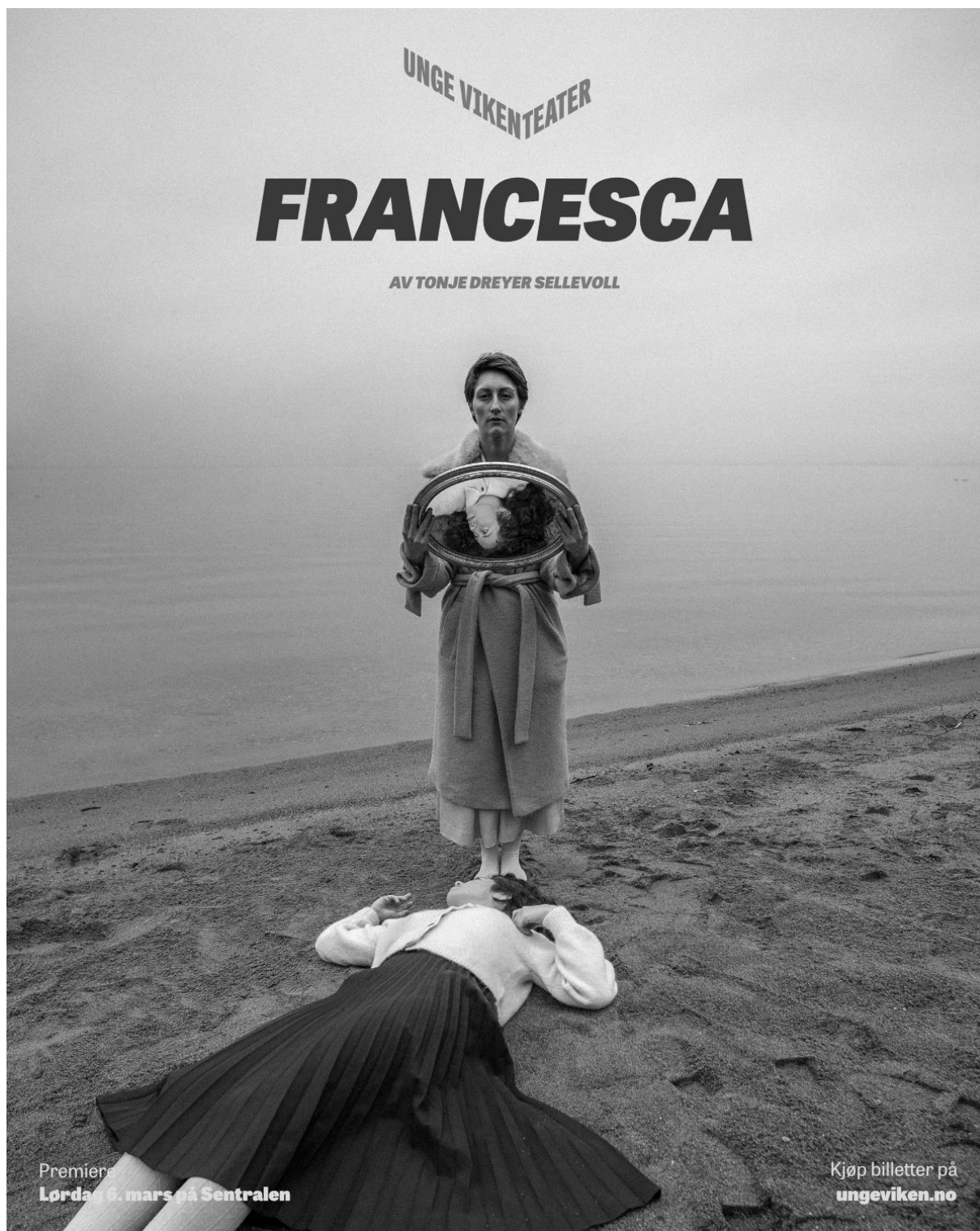
Manuset til «Francesca» har fått støtte fra Tvibitstigen og Radarts talentutviklingsprogram «UREDD». Den er siden blitt videreutviklet gjennom UNG TEKST, Unge Viken Teaters utviklingsprogram for unge dramatikere, og har også mottatt forprosjektstøtte fra Kulturrådet. «Francesca» settes opp av Unge Viken Teater våren 2021 med Ingrid Askvik på regi og lyddesign ved Felipe Noriega.

Kreditering

Av: Tonje Dreyer-Sellevoll

Med: Helene Skogland og Eline Øverby

Produsent av lesningen på Scenetekstivalen: Ferske Scener og Unge Viken Teater

Andre prosjekter

Ved siden av aktiviteten detaljert under de fire nivåene nevnt over, så gjennomfører UNG TEKST også andre prosjekter som løper på tvers av nivåene. Her følger en oppsummering av denne aktiviteten.

Bokutgivelse og boklansering

Bokutgivelse

Hvert år gir UNG TEKST ut en antologi med tekster skrevet av deltakere fra hele bredden av UNG TEKST, fra de yngste til de eldste deltakerne. Årets bok var den fjerde i rekken, og den mest innholdsrike så langt! Utdanningsinstitusjoner, teatergrupper og biblioteker får boka gratis (begrenset opplag).

UNG TEKST 2020

- «Jeg kan ikke leve baklengs» av Sofie Frost
- «Vi er dansende engler / Alene i helvete» av Lars T. Larsen
- «Min venn Julius» av Daniel Lien
- «Disneyland» av Håkon Thorstensen Nielsen
- «Rødt lys» av Regine Folkman Rossnes
- «Karantene» av Marit Røste
- «Francesca» av Tonje Dreyer Sellevoll
- «Kysset» av Helene Langseth Solberg og Nora G. Svalheim

«Hjertekaptein» av Elisabeth Tjøsvoll-Eriksson
«Blomster i glasskår» av Mina Veland

Redaktør for utgivelsen: Øystein Ulsberg Brager
Ansvarlig redaktør: Bo Anders Sundstedt, teatersjef
Gjesteforord: Jesper Halle
Sats: Anders Pedersen
Omslagsdesign: Tank

Boklansering

Boklanseringen fant sted på Vega Scene 16. oktober. Flere av deltakerne i boka leste fra egne tekster, og Elisabeth Tjøsvoll-Eriksson opptrådte med to låter fra jukeboksmusikalen «Hjertekaptein» som hun har skrevet basert på Lars Bremnes sine låter og som er en av tekstene i boka. Professor i scenetekst ved KHiO, Jesper Halle, åpnet arrangementet.

Samarbeid med Presence Theatre i London

I 2019/2020 gjennomførte vi et utvekslingsprosjekt med Presence Theatre i London, et teaterkompani som satser på ny dramatikk. Prosjektet besto av følgende deler:

- Oversettelse av «Katt savnet» og «Jeg er Kolibri» av Maria Nygren og «Blottlagt» av Regine Folkman Rossnes. Begge er unge dramatikere, og alle verkene er utviklet som en del av UNG TEKST.
- Studietur til London med Regine Folkman Rossnes inkludert gjennomlesning av «Blottlagt» med Presence Theatre Reading Group som består av profesjonelle skuespillere, og workshop der unge skuespillere fra skuespillerutdanningen ved Rose Bruford College arbeidet med manuset på gulvet under ledelse av regissør Colin Ellwood.
- Online gjennomlesning av «Jeg er Kolibri» med Presence Theatre Reading Group
- Skriftlig tilbakemelding fra den kunstneriske ledelsen i Presence Theatre til begge dramatikerne med en akademisk gjennomgang av verkene.

Prosjektet har endret natur underveis grunnet korona, men samarbeidet har allikevel blitt gjennomført med høy kvalitet i de digitale alternativene.

Målet med prosjektet var å gi to unge dramatikere muligheten til å utvide sin horisont ut over Norges grenser, og å søke nye markeder og utviklingsmuligheter. Tekstene som ble oversatt ble valgt ut på bakgrunn av innkomne søknader.

Colin Ellwood, delt kunstnerisk leder av Presence Theatre, skriver følgende om samarbeidet:

«The Norway/UK Emerging Playwright Collaboration Project 2019/2020 is a collaboration between Presence Theatre and Unge Viken Teater (previously Akerhus Teater) and is based on our shared internationalist outlook and passionate interest in the development and exploration of new performance writing. Unge Viken run a workshop and development programme for new and emerging writers at their base in Lillestrom just outside Oslo; Presence Theatre run a monthly central London professional actors' play reading group that has developed a distinctive format for exploring and developing new plays with the writer in attendance. Out of these complementary initiatives, this very exciting collaboration has grown.

This is an opportunity for Presence to further engage with emerging playwrights, and also for us to help advance the practice of new performance writing across national boundaries through Presence's distinctive actors' play reading networks and processes. It is particularly special to be collaborating on this with our friends and kindred spirits at Unge Viken, and particularly thanks to Unge Viken dramaturg Oystein Brager for facilitating this. We very much look forward to welcoming him and the writers when they visit London over the coming months, and of course to sharing their work.»

Individuell tilbakemelding fra dramaturg

Et av våre tilbud til de unge dramatikerne er at de når som helst kan sende tekstutkast til oss og få individuell tilbakemelding fra en av dramaturgene på teatret. Vi ser en positiv økning i antall deltakere som benytter seg av dette tilbudet.

Workshops

Vi har i løpet av året tilbudt verksted med gratis rom og veiledning til tre unge dramatikere fordelt over to prosjekter: «Snøbrun» av Julian Karenga, og «Sammelweis» av Julie Borthne Westreng og Haflidi Arnar Haflidason.

Workshop med Snøbrun

Julian Karenga søkte seg til UNG TEKST med sin monolog «Snøbrun». Den relativt nyutdannede skuespilleren har arbeidet med denne personlige soloforestillingen i et par år, og allerede vært gjennom utviklingsprosesser med teksten gjennom Uredd i Tromsø og Dramatikkens hus i Oslo. UNG TEKST ga Julian muligheten til å ferdigstille verket på en ukes tekstutviklingsworkshop i august. Vi hyrte inn scenekunstner Huy Le Vo som instruktør og veileder, og verkstedet kulminerte i en arbeidsvisning for deltakerne i skrivegruppa. Som en direkte konsekvens av verkstedet hos oss, og kvalitetene Julian viste der, har han blitt hyret inn som en av tre dramatikere som skal skrive monologer til en DKS-produksjon for ungdomsskolen hos Unge Viken Teater i 2021. Vi vurderer også «Snøbrun» for produksjon i 2022.

Workshop med Semmelweis

Oppholdet med «Semmelweis» fulgte ordningen Prøverom fra 2019, et samarbeid med Norsk Skuespillersenter hvor unge dramatikere med ungdomsskole som målgruppe kunne søke om prøverom og kunstnerisk veiledning hos Unge Viken Teater. Skuespillerne Julie Borthne Westreng og Patrick Hilmar Ingvaldsen ønsket å utvikle sin avgangsforestilling «Semmelweis» videre. Når prosjektet ble flyttet til 2020 ble Haflidi Arnar Haflidason erstatter for Patrick Hilmar Ingvaldsen i arbeidet. Med veiledning fra dramaturg Hilda Levin fikk Julie og Haflidi videreutviklet både manus og formidling, med tydeligere karakterer og motivasjoner, fordypet hendelsesutvikling og utvidede tanker om forestillingens estetikk.

Samarbeid med Sala Beckett (UTSATT)

Det katalanske teatret Sala Beckett i Barcelona jobber med utvikling ny dramatikk, og arrangerer hvert år en internasjonal workshop der en ledende dramatiker holder kurs for en internasjonal gruppe med unge dramatikere. Det deltar en ung dramatiker fra hvert samarbeidsland, og alle deltakerne er støttet av en teaterinstitusjon i sitt hjemland. Vi er stolte av å være den første norske samarbeidspartneren Sala Beckett har hatt i gjennomføringen av sitt internasjonale workshopprogram. Vi skulle sendt UNG TEKST-dramatiker Marit Røste til Barcelona i juli 2020 for å delta på workshop med dramatiker Ella Hickson, men på grunn av Covid-19 er det internasjonale programmet utsatt. Vi avventer ny dato, forhåpentligvis i 2021.

Statistikk

I 2020 har UNG TEKST gjennomført 172 dager med deltaker- og/eller publikumsrettet aktivitet. Dette inkluderer 26 forestillinger, 43 tilbakemeldinger fra dramaturg, 20 workshopdager og 80 kursdager.

Fordi mange deltakere er med på flere arrangementer så er det vanskelig å holde nøyaktig statistikk over antall deltakere. For å gi et bedre totalbilde av deltakelsen har vi i stedet regnet sammen antall oppmøter. Vi havnet på 653 deltakeroppmøter i løpet av året.

UNG TEKST-forestillingene spilte for til sammen 1704 publikummere i løpet av året.

172 aktiviteter i løpet av året vil si at, dersom vi ser bort fra ferier, så har vi i gjennomsnitt gjennomført en aktivitet annenhver dag.

Utviklingen i tallene

Sammenlignet med 2019 er dette en økning i antall kursdager, en økning i antallet tilbakemeldinger fra dramaturg, og en økning i antall forestillinger spilt.

Om vi sammenligner med statistikken for 2019, så går antallet deltakeroppmøter ned, selv om antallet kursdager går opp. Forklaringen på dette er at vi i 2019 gjennomført prosjektet «Hør'a!» som nå er avsluttet. Dette prosjektet nådde svært mange deltakere gjennom korte kurs på bibliotekene, men vi så at effektene av kursene var for dårlig. Vi opplevde i for liten grad at disse kursene hang sammen med resten av UNG TEKSTs portefølje, og at vi sjelden så deltakere fra et «Hør'a!»-kurs finne veien videre til skrivegruppa. Vi har derfor byttet ut disse kursene med de nye rekrutteringskursene som varer over fem dager. Et lengre kurs gir oss muligheten til å bli bedre kjent med deltakerne, og de blir kjent med oss. Veien blir kortere til å ta steget videre i UNG TEKST. Rekrutteringskursene har mindre grupper, og antallet deltakeroppmøter blir derfor lavere, men kvaliteten i arbeidet vi leverer er til gjengjeld høyere.

Hva kan vi lese ut av tallene?

Det er vanskelig å tolke tall. De sier lite om kvalitet, og mest om kvantitet. De sier lite om omstendigheter, og mest om resultat. De snakker om antall hoder, men sier lite om hva som skjer inni de hodene. De er veiledende og viktige, men like fort villedende og forvirrende.

For å skjønne vår statistikk kan det være greit å se den opp imot de erfaringene vi har gjort oss i praksis.

Dette er det vi mener å oppleve, og som vi mener at statistikken underbygger:

- Vi opplever økt oppmøte på våre kjerneaktiviteter, og økt interesse for UNG TEKSTs tilbud, både fra individuelle ungdommer, og fra mulige samarbeidspartnere som videregående skoler og folkehøgskoler. Dette er svært positivt.
- Vi leverer innhold av høy kvalitet. En forutsetning for å levere med så høy kvalitet er en utstrakt bruk av individuell veiledning og små grupper. Det å skrive kan oppleves svært personlig, og det å gå i dybden på en tekst krever ro, fokus og tid.
- Vi yter maksimalt innenfor de rammene vi har i dag. Skal vi øke omfanget av våre aktiviteter (det kunne for eksempel være flere rekrutteringskurs, lokale skrivegrupper på flere steder i fylket eller å gjøre digital skrivegruppe til en nasjonal satsning) så vil det kreve ytterligere midler.

Hvorfor scenetekst? Hvorfor er det viktig nå?

Mange stemmer i den offentlige debatten har påpekt at debattklimaet i Norge har hardnet de siste årene, at retorikken har blitt tøffere, og at ytringsrommet er truet fordi folk er redde for kommentarfeltene. Sosiale medier forenkler komplekse diskusjoner, og informasjonssamfunnet sørger for en overflod av meninger og påstander som kan føles lammende.

I dette landskapet er det viktig at kunsten eksisterer som motsats. Unge mennesker trenger å ytre seg. De trenger skapende skriving som et svar på inntrykkspresset.

Unge mennesker trenger å jobbe seg gjennom sine tanker og opplevelser for å forstå samfunnet, medmenneskene og seg selv. De trenger å sette ord på ting, fordi ordene hjelper oss med å sortere.

De trenger å skrive dramatikk, fordi i kunsten er ikke bare *en* ting sant. Dramatikken er en motsats til retorikken. Dramatikken inneholder ambivalens, tvil og spørsmål. I motsetning til en politisk tale eller en slående aviskronikk, så behøver ikke dramatikk inneholde hverken svar eller løsninger. Den beste dramatikk handler om konflikt, om det uforløste, om paradokser, om de tingene vi ikke enda skjønner, men prøver å få tak på.

De trenger å skrive dramatikk, fordi dramatikk handler om mennesker, og forsøket på å forstå sin plass i verden. I en kompleks, global og insisterende verden, der oppstår det kanskje et enda sterkere behov enn før for å gå i dialog med seg selv og med omverdenen. I en verden full av kalde data og overopphetede debatter, så trengs en kunstform som handler om møtet mellom mennesker, og det subtile, men ikke desto mindre viktige, som skjer i en relasjon.

Vi ser i tekstene de unge deltakerne våre skriver at det er livsdefinerende å skrive, og at kunsten gir dem et rom for refleksjon som de ikke finner andre steder.

Mangfold

I UNG TEKST, og på Unge Viken Teater, legger vi til grunn en bred definisjon av mangfold. Etnisitet er kun én markør, og andre identitetsmarkører som funksjonsnivå, klasse, kjønn og legning, med mer, er også viktige å se på i arbeidet for representasjon og inkludering.

Rekruttering

Fordi det er mange marginaliserte grupper får vi ikke hatt fokus på alle hele tiden, men over tid forsøker vi å rekruttere unge dramatikere fra et bredt spekter av bakgrunner. Vi har som mål at i hvert fall to av våre rekruteringskurs hvert år skal sikte seg spesifikt inn mot grupper der vi ser at det trengs en spesiell innsats for å tilgjengeliggjøre våre tilbud.

I 2019 samarbeidet vi blant annet med Nordic Black Express, teaterskolen til Nordic Black Theatre, og flyktningetjenesten i Skedsmo.

I 2020 har vi holdt skrivekurs for Mental Helse Ung og Skeiv Ungdom.

I 2021 håper vi å få til samarbeid med Kulturdråpen, Salam Norge – foreningen for skeive muslimer, så vel å gjenta vårt samarbeid med Nordic Black Express, nå som de har et nytt kull med elever.

Kursholdere, veiledere, skuespillere og jurymedlemmer

Når vi hyrer inn gjestekursholdere, veiledere, skuespillere og andre profesjonelle aktører jobber vi bevisst med å sørge for bred representasjon som kan komplementere oss som er fast ansatte ved teatret, og bringe annen erfaringskompetanse til bordet. Vi håper også at bred representasjon blant de profesjonelle aktørene vi jobber med kan inspirere flere deltakere med minoritetsbakgrunn til å søke seg til våre tilbud. Vi ønsker å sørge for at alle uansett bakgrunn vil bli sett, forstått og tatt på alvor hos oss.

Til juryen som valgte ut debutantene for 2021 inviterte vi inn dramatiker og skuespiller Amy Black Ndiaye og skuespiller Hina Zaidi. Vårt håp er at en bredt sammensatt jury gjør at søkerne føler at det finnes noen i juryen som vil lese deres søknad med riktige «briller».

Utfordringer

Å sørge for mangfold og representasjon blant deltakerne våre er en utfordring. Vi ser at demografien i den unge befolkningen i Viken ikke gjenspeiles godt nok i vår deltakermasse. Vi jobber aktivt med å finne nye måter å nå ut på. Vi har ikke funnet alle svarene enda, men vi har et bevisst forhold til problemstillingen og en tydelig holdning i alt vi gjør.

Inclusive Art

Vi er medlemmer i det nyoppstartede nasjonale nettverket Inclusive Art, ledet av Festspillene i Nord-Norge og NyUngKunst. Vi håper dette viser seg å bli en viktig kilde for kunnskapsdeling og nye strategier.

UNG TEKST - en viktig del av utviklingsteatret

Unge Viken Teater har begynt å kalle seg *utviklingsteater*. Vi har i mange år, også før navneskiftet fra Akershus Teater til Unge Viken Teater, jobbet dedikert og målrettet med utvikling av ny dramatikk og ny scenekunst for barn og unge. Vårt repertoar har vært preget av urpremierer og spekket med unge kunstnere. Det er vi stolte av!

Under det nye navnet setter vi dette i system. Teatret lener seg på to viktige utviklingsprogrammer: Idéutvikling, der profesjonelle scenekunstnere kan søke seg inn for å utvikle idéer til forestillinger for våre målgrupper, og UNG TEKST, der vi utvikler unge dramatikere.

Ved å være et utviklingsteater tar vi på oss et ansvar som har ringvirkninger utenfor våre egne spilleruter. I tillegg til at barn og unge i Viken får nytte godt av det vi produserer, så kan også norsk teater nytte godt av at Unge Viken Teater finnes. Vi bidrar til rekruttering og kompetanseheving.

Som leder for UNG TEKST er jeg spesielt glad når jeg ser dramatikere som har vært deltakere i UNG TEKST dukke opp blant søkerne til den profesjonelle idéutviklingen. Da har UNG TEKST hatt den langsiktige effekten vi håper det skal ha, som instans for profesjonalisering av unge talenter!

Tilbakemeldinger fra deltakere i UNG TEKST

«Jeg pleier å sitte fast i tekstene mine, men dere tok tak i tekster som jeg mente var dårlige og ga tilbakemelding, så jeg klarte å skrive videre. Det var akkurat det jeg trengte.»

Leo (23), rekrutteringskurs

«Ung tekst er nesten for godt til å være sant synes jeg. Det at jeg har fått muligheten til å utforske, og utfordre min indre skribent er, og har vært utrolig gøy og givende i min skriveprosess. Ikke minst inspirerende har det vært å treffe flinke mennesker med samme interesser med mye og ny kunnskap

😊 Jeg digger skrivegruppa og anser meg selv som heldig over å få være med.»

Emilie (23), skrivegruppa

«For meg har Skrivegruppa både vært og er et sted det føles trygt å dele egenskrevet tekst, og hvor hver og en blir tatt på alvor og får muligheten til å utvikle seg uavhengig av tidligere erfaring.»

Karine Hilde Hoel (25), skrivegruppa

«Jeg har hatt gleden av å delta på Debutantprogrammet dette året, og på tross av rimelig uforutsette hindringer har Øystein Ulsberg Brager og Hilda Levin levert et program med sterkt faglig innhold og fantastisk oppfølging. Det fineste jeg kan si om dette programmet er at du er i hendene til ildsjeler som virkelig står på for at du skal realisere prosjektet ditt, på dine betingelser, og heier på deg hele veien.»

Daniel (31), debutantprogrammet

«Dette året har jeg hatt gleden av å delta i UNG TEKST sitt debutantprogram med start i januar og avslutning i desember. I løpet av året har vi jevnlig hatt samlinger hvor Øystein Ulsberg Brager og Hilda Levin, på egenhånd og med besøk fra andre, har skapt et program med ekstremt høyt faglig nivå. Utover samlingene har det vært jevnlig oppfølging av tekstene vi har skrevet og dette har vært gjort at fem unge dramatikere i løpet av 2020 har produsert et nyskrevet, originalt manus hver.

Det har ikke vært lett å gjennomføre programmet på grunn av Covid-19, men takket være Øystein og Hildas innsats har alle planlagte samlinger blitt gjennomført enten fysisk eller digitalt. Samlingene har ført til at vi som fremtidige dramatikere har lært oss mange nye innfallsvinkler til faget samtidig som vi har fått kontakter i bransjen i både inn- og utland. Vi har også fått gode rammer for å skaffe til veie økonomiske midler til skrivingen f. eks gjennom Dramatikkens hus, som blant annet bevilget midler til undertegnede manus. Dette er et STORT skritt inn i dramatikerens verden.

Rent personlig har debutantprogrammet vært en bærebjelke i et år hvor det har vært vanskelig å leve av det å være scenekunstner. Det har vært frister å forholde seg til. Ideer som skal videreutvikles og en trygg havn hvor jeg for hver samling har visst at jeg vil lære noe nytt. Det er et program jeg oppfordrer alle mine kolleger til å søke på og et tilbud jeg håper mange, mange unge dramatikere vil nyte godt av i årene fremover. Jeg er debutantprogrammet evig takknemlig.»

Erlend Rødal Vikhagen (29), debutantprogrammet

«Tusen hjertelig takk for tilbakemeldinger! Utrolig konstruktive og tydelige! Tusen takk! Monologen ble mye mer spesifikk, med en gang jeg tok og breiet mer ut! Tusen takk!»

Ole Henrik (21), skrivegruppa

Tanker fra dramaturgen: Nye formuleringer og nye spørsmål

UNG TEKST er til for deltagerne, men det er også utrolig givende for oss kursholdere, og oss som teater. Uansett hvor erfaren skribenten er, klarer de alltid å overraske meg som menneske og som kunstner. De finner en helt egen formulering om noe de bærer på, de beskriver noe fra en side jeg ikke har tenkt på, og de stiller spørsmål jeg ikke har stilt meg før. Med den ferske skribentens uvitenhet om konvensjon og de mer skrivevantes ønske om å bryte dem, klarer deltagerne gang på gang å utfordre og utvide hva scenetekst kan være. De tør dessuten å være sårbare i møte med seg selv, og i møte med leserne av tekstene deres, og de klarer å ivareta andre som deler. Det er en glede å løfte disse ærlige stemmene videre ut i norsk teater.

Hilda Levin

Dramaturg ved Unge Viken Teater

Teamet bak UNG TEKST

De som har jobbet fast med UNG TEKST som en del av sin stilling på Unge Viken Teater i 2020

Prosjektleder: Dramaturg Øystein Ulsberg Brager

Produsenter: Kari S. Wasa, Ellen Bendu

Dramaturg: Hilda Levin

Markedsføring og kommunikasjon: Solfrid Marie Kleveland Crowo

I tillegg bidrar teatrets øvrige ansatte ved behov, med bistand fra teknisk avdeling, markedsføring og produsenter.

Frilansere

Vi benytter dramatiker Maria Nygren som fast kursholder på frilanskontrakt.

I tillegg kommer alle frilansere som er innom som gjestekursholdere, skuespillere, veiledere osv. i kortere oppdrag.

Vi benytter Tøri Gjendal som fast fotograf på frilanskontrakt.

Markedsføring og kommunikasjon i 2020

Fra og med 2020 har UNG TEKST hatt en egen ansatt i 20% stilling som jobber med kommunikasjon og markedsføring. Det har ført til økt synlighet i sosiale medier og digitale flater. Vi har sett konkrete resultater i form av økt påmelding til skrivegruppa, økt forespørsel om individuell tilbakemelding fra dramaturg og økt søknadsmasse til Debutantprogrammet 2021. På nettsiden ser vi at «UNG TEKST» er en av de sidene som i tillegg til forsiden har hatt flest visninger.

Som følge av at teatret har fått ny grafisk profil, har også UNG TEKST fått samme overhaling. Det har ført til en tydeligere visuell link mellom teatret og UNG TEKST, og gitt et mer profesjonelt og innbydende uttrykk. Vi benytter også i mye større grad profesjonell fotograf til å ta bilder av arrangementer og deltakere. Alt dette gir resultater. Alt av markedsmateriell har hatt langt høyere etterspørsel (bok, flyers, magasin osv.) enn tidligere.

Markedsføringskanaler

Våre viktigste markedsføringskanaler har vært Instagram og Facebook. Vi har hatt suksess med å benytte profesjonelle bilder i disse kanalene, og med å gi deltakere i prosjektet ansvaret for vår Instagram-profil for en dag gjennom det vi kaller «take-over». Vi har også trykket flyere for UNG TEKST som har blitt distribuert til biblioteker, skoler og andre arenaer der vi treffer målgruppa.

Vi ser også at personlig kommunikasjon er viktig. I etterkant av alle forestillingene med «Katt savnet» hadde utøver Maria Nygren en samtale med elevene der hun omtalte muligheter på Unge Viken Teater og UNG TEKST. Ved flere anledninger var vi ukjente blant de unge, og vi ser at denne direkte markedsføringen har stor effekt, med påmeldinger til skrivegruppa som direkte resultat.

Markedsføring ift. mangfold

Vi har i 2020 hatt mer fokus på mangfold, og lagt spesifikke strategier for å nå en bredere målgruppe i enkelte prosjekter. I utlysingsvideoer til debutantprogrammet og idéutvikling har vi jobbet med melaninrike skuespillere. Vi har også, der det er mulig, markedsført direkte mot minoritetsgrupper. Det er vanskelig å vite nøyaktig hvor stor effekt dette har, men tiltakene er så langt ikke sterke nok for å oppnå ønsket om flere søkere med minoritetsbakgrunn. Vi jobber for å lande en god strategi for å nå flere. Vi planlegger et strategimøte med eksternt hjelp i januar 2021 for raskere utvikling.

Presse

Det er vanskelig å få pressen til å skrive om teatrets prosjekter og forestillinger. Det gjelder både dagspresse, lokalpresse og, merkelig nok, bransjetidsskrifter. Det er mange årsaker til dette. Det er en nasjonal trend at kulturnyheter nedprioriteres i en presset mediebransje. For bransjetidsskriftene ser vi at det er et kapasitetsspørsmål å dekke så bredt som de ønsker. Vi jobber målrettet opp mot aktuelle medier, men ser begrenset resultat.

Blant positive unntak er scenekunstkritikk-bloggen Teaterungdom som har skrevet om flere av UNG TEKSTs forestillinger. Her er et eksempel fra året som gikk:

<https://teaterungdom.blogg.no/unge-viken-teater.html>

Nettverk og nedslagsfelt

Årets spillesteder for UNG TEKST-forestillinger

Vega Scene
Jessheim VGS
Solbakken FHS
Den blå grotte
Danvik FHS
Rud VGS
Romerike FHS
Studentsamfunnet i Ås
G60
Follo FHS
Forstudium Teater
Rønningen FHS
Ski VGS
Lillestrøm VGS
Rådstua Teater

Liste over kommuner utenfor Viken som vi har gjestet

Oslo
Sør-Odal
Gjøvik
Tromsø

Kommuner i Viken der vi har hatt aktivitet

Lillestrøm
Drammen
Ullensaker
Fredrikstad
Bærum
Ås
Vestby
Nordre Follo

Samarbeidspartnere

Royal Court Theatre, UK
Presence Theatre, UK
KGL Dansk, Danmark
Mental Helse Ung
Rud VGS
Solbakken FHS
Skeiv Ungdom
Vega Scene
Ingensteds
Scenetekstivalen og Ferske Scener

I tillegg kommer digital aktivitet som har nådd deltakere også i andre kommuner enn de nevnt over.

Oppsummering

UNG TEKST har funnet formen. Fra de spede stegene i 2016, via å teste prosjektets muligheter i 2019, har vi kommet fram til et 2020 som ser prosjektet i en solid og gjenkjennelig form, med fire tydelige nivåer som bygger på hverandre, med innhold tilpasset deltakere med forskjellig alder og erfaring, og med nøye utvalgte prosjekter og samarbeidspartnere som komplementerer programmet.

Samtidig har 2020 vært et år der vi har måttet avlyse arrangementer, endre planer og finne alternative løsninger. Noen av disse har vært skuffende, som avlysningen av produksjonen «Kysset». Andre har gitt nye muligheter for framtiden – som digitale skrivegruppesamlinger.

I det store og det hele ser vi oss fornøyd med gjennomføringen av 2020. Vi går ut av året med flere faste deltakere enn da året begynte. Debutantprogrammet er etablert som et nytt tilbud, og har blitt lagt merke til i bransjen. Vi mottar forespørsler fra skoler som ønsker seg rekrutteringskurs. Alt dette peker på et prosjekt som fungerer og leverer med kvalitet, gjennomføringsevne og fleksibilitet.

Vi gleder oss til 2021 og håper på å kunne gjennomføre UNG TEKST-programmet slik det skal se ut, forhåpentligvis uten stadige korona-tilpasninger, men med full levering på alle plan!

Vi takker for støtten, og ser fram til videre samarbeid!

Med vennlig hilsen

Øystein Ulsberg Brager
Prosjektleder for UNG TEKST
UNGE VIKEN TEATER

Lillestrøm, 14.01.2021

Unge Viken Teater
Prosjektrapport Ung Tekst 2020

	SHOP	Kysset	Katt savnet	Francesca	Ung Tekst	Sum alle	Kommentarer
Billettinntekter	13 196		3 503			16 699	
Prosjekttilskudd						-	
Tilskudd fra Viken fylkeskommune					2 656 000	2 656 000	
Sum inntekter	13 196	-	3 503	-	2 656 000	2 672 699	
Produksjons- og prøvekostnader	30 255	1 510	10 256	102 328	420 746	565 095	
Turne- og forestillingskostnader	30 348		10 332		43 506	84 186	
Markeds- og annonseringskostnader	41 650	11 590	18 463	13 720	125 570	210 993	
Antologi 2020					76 893	76 893	
Dramatikerhonorar			30 000	30 000		60 000	
Sum prod. og forestillingskostnader	102 253	13 100	69 051	146 048	666 715	997 167	
Lønn- og personalkostnader	274 790	232 242	88 432	68 322	1 179 632	1 841 703	Inkl. produksjons- og turnepersonell
Leie av Teaterkjelleren					101 600	101 600	
Øvrige driftskostnader					93 775	93 775	
						-	
Sum andre driftskostnader				-	195 375	195 375	
Sum kostnader	377 043	245 342	157 483	214 370	2 041 722	3 034 245	
Resultat	- 363 847	- 245 342	- 153 980	- 214 370	614 278	- 363 261	Tilførte midler fra drift til dekning